

Aalto University

*Kuva-aineistot ja kuvahaku
Marika Sarvilahti, tietoasiantuntija
Harald Herlin oppimiskeskus VRC / arkistopalvelut*

Visual Resources Centre palvelut

VRC + arkisto opas

<http://libguides.aalto.fi/vrc>

Arkkitehtuurin aineistot

- Koulutusta ja neuvontaa kuva- ja arkistoaineistojen käytöstä
- DVD-kokoelmat
- Omien media-aineistojen tuottaminen; kuvankäsittely, editointi, taittaminen jne.
- Näyttelytila

The image shows a screenshot of the VRC + archives website and its Facebook page. The website header includes navigation tabs: VRC, Visual resources, VRC space and equipment, Training, How to use images, Creative Commons licenses, and Citation methods. Below the header, there are tabs for Photographs as personal information, Suomeksi, and ImagoA-manual på svenska. The main content area features a large graphic with the text "VRC + archives" and "Visual and archive resources for research and learning". It also lists online resources: learningcentre.aalto.fi/vrc-arkisto and libguides.aalto.fi/vrc. The Facebook page on the right shows the Visual Resources Centre, Aalto University Learning Centre profile, with a post about finding rare materials in Aalto University Archives and integrating them into teaching and research. The post includes a link to "See more" and a photo of a building.

Hyvä tietää kuva-aineistoista!

- Korkealaatuiset kulttuuriperinnön kuva-aineistot löytyvät useimmiten kuvatietokannoista
- Googlen kuvahaku ei löydä kuvatietokantojen aineistoja. Google kuvahauulla et voi olla varma aineiston alkuperästä ja aitoudesta
- Kuvahakuun netistä on edistyneempiä työvälineitä
- Creative Commons-lisenssit yleistyvät media-aineistoissakin
- Kuvaviitteiden hallinta on tärkeää visuaalisen alan opiskelijalle

Europeanassa on virallinen museon levittämä digitaalinen versio teoksesta

Kuvatietokannoista parasta laatua

- Kulttuuriperinnön ja tieteen laadukkaimmat kuva-aineistot kuuluvat useimmiten kuvatietokantojen aineistoihin, joiden sisältöihin hakukoneet, kuten Google ei pääse
- Kuvatietokannoista löytyy korkealaatuisia kuvatiedostoja, kontekstitietoja, liittyviä aineistoja ja työvälineitä, jotka helpottavat aineistojen käyttöä; ne on tarkoitettukin opiskelu- ja tutkimuskäyttöön
- Useat kuvatietokannat sisältävät myös aineistoja, joita voi helposti hyödyntää opiskeluun ja tutkimukseen täysin avoimella käyttölisenssillä

Kolme kuvatietokantaa

Europeana

Europeana tuo yhteen eurooppalaiset museot, arkistot ja kirjastot ja niiden digitaaliset kokoelmat. 12 miljoonaa kuvaa, 3 miljoonaa avoimella lisenssillä.

Finna

Finna tuo yhteen kotimaiset museot, arkistot ja kirjastot ja niiden digitaaliset kokoelmat. 100 kokoelmaa, 900 000 kuvaa.

ARTstor (architecture subject guide)

Yli kaksi miljoonaa kuvaa 280 kokoelmasta, aiheina erityisesti maailman taidehistoria, kulttuurihistoria, arkkitehtuuri, valokuvaus, muoti, muotoilu jne.

Kolme kuvahakukonetta

Google advanced image search

Edistyneempi haku, jolla voi rajoittaa hakua esimerkiksi käyttöoikeuden, kuvakoon, kuvatyypin, värin ja muiden ominaisuuksien mukaan.

Flickr Creative Commons

Hakee Flickrin aineistoa CC-lisenssin mukaisesti.

Wikimedia Commons

Hakee public domain ja CC-lisensoitua aineistoa.

Arkkitehtuurin laitoksen kuva-aineistoja

Aalto-Finnan arkistoaineistot

Arkkitehtuurin mittauspiirustukset

Mittauspiirustuksen laatiminen kuului pakollisena osana arkkitehdin opintoihin 1907-2014. Mittauspiirustukset kuuluvat Aalto-yliopiston arkiston kokoelmiin ja ovat saatavilla digitoituna Aalto-Finnasta CC-BY-NC-lisenssillä, vanhimmat myös Public Domain-lisenssillä.

Arkkitehtuurin diplomityöt

Arkkitehtuuritutkinnon diplomityövaatimuksena pidettiin keskikokoisen rakennuksen piirustusten laatimista, rakenne- ja kustannusarvioineen sekä aine- ja työselostuksineen. Diplomitöiden kuva-aineistoihin kuuluu alkuperäiset piirustukset, jotka on digitoitu vuosilta 1905-1961. Aalto-Finnasta löytyy diplomitöiden kuvailutietoja. Kuvat eivät ole julkisia tekijänoikeussyistä, mutta aineistoon voi tutustua sopimuksesta oppimiskeskuksen VRC-palvelussa.

Creative Commons lisenssit

- Tekijänoikeus suojaa automaattisesti kaikkia luovan työn tuloksia (70 vuotta tekijän kuolemasta, tai 50 vuotta tavallisen valokuvan valmistumisesta)
- Tekijänoikeuden haltija voi halutessaan luopua osittain tai kokonaan tekijänoikeuden tuomista oikeuksista Creative Commons-lisenssillä edistääkseen työnsä käyttöä ja vaikuttavuutta
- Kun tekijänoikeus erääntyy teos saa Public Domain- statuksen, tekijänoikeus ei silloin enää ole voimassa

Lisenssi	Käyttötapa	Symbolit
Nimeä (BY)	 <p>Tekijän nimi, teoksen nimi ja lisenssi on mainittava</p>	
Ei-kaupallinen (NC)	 <p>Teosta ei voi käyttää kaupallisiin tarkoituksiin</p>	
Ei-muutoksia (ND)	 <p>Teosta ei voi muunnella, sitä on käytettävä alkuperäisessä muodossaan</p>	
Jaa Samoin (SA)	 <p>Uusi materiaali, jossa teosta käytetään on jaettava samalla lisenssillä kuin alkuperäinen teos</p>	
Public Domain CC0	<p>Tekijä on vapaaehtoisesti luopunut kaikista tekijänoikeuksista ja teos on vapaa tekijänoikeuden rajoitteista</p>	
Public Domain	<p>Tekijänoikeus on eräänntynyt ja on vapaa tekijänoikeuden rajoitteista</p>	

Kuinka valmistella kuvahakua?

- Tee kuvasuunnitelma isompiin ja vaativampiin töihin
- Minkälaisia kuvia tarvitset?
- Mikä käyttöoikeus kuvilla pitää olla?
- Mitä teknisiä vaatimuksia kuvilla on?
- Pidä kuvalähteiden tiedot järjestyksessä: Tekijä, nimi, vuosi, lähde (URL, kirja, lehti)

Topic: Vincent van Gogh

Self-portrait

Face, torso

Portrait orientation, jpg, 300 dpi

For commercial publication

CC0, CC-BY, CC-BY SA or Public Domain

Kuvat opinnäytteessä

Kuvia voidaan toisintaa ilman lupaa ja ilman korvausta arvostelevaan tai tieteelliseen ei-kaupalliseen esitykseen (opinnäyte, yliopiston julkaisu, opetusmateriaali, harjoitustyö) sillä edellytyksellä, että: (kts. yksityiskohtaiset ohjeet VRC-oppaasta)

- Kuvilla on asiallinen yhteys esitykseen, käyttö ei ole kuvituksenomaista
- Kuviin voi tehdä pieniä toimituksellisia muutoksia
- Kuviin viitataan hyvän tavan mukaisesti; tekijä, teoksen nimi, vuosi, kuvan lähde, esim. URL
- Kuva on otettu laillisesta lähteestä; kuva on julkistettu ja se on laillisesti saatavilla (lähdekritiikki)
- Kuvatietokannan tai arkiston käyttöoikeuksia tulee kunnioittaa, esim. ARTstorista otettuja kuvia ei voi julkaista verkossa
- Mikäli mahdollista on suositeltavaa käyttää CC-lisensoitua kuva-aineistoa, niissä käyttöoikeustiedot on selkeät ja ne ovat jaettavissa avoimemmin

Kuvien viittauskäytännöt APA-tyylissä

kts. (esimerkkiviitteitä oppaasta)

Tekstin sisällä mainitaan tekijän sukunimi sekä kuvan vuosiluku: (Tekijä, 1990)

Kuvaselite (caption) sijoitetaan kuvan alapuolelle, sen avulla kuvan ymmärtää ilman tutustumista leipätekstiin:

Kuvan numero. Kuvan nimi (Sukunimi tai julkaisijataho julkaisuvuosi, sivunumero)

Lähdeluettelomerkintä

Sähköinen lähde:

Sukunimi, etunimen 1. kirjain tai julkaisijataho (julkaisuvuosi). Kuvan nimi. Haettu päivämäärä osoitteesta <http://pysyvaosoite.com>

Painettu lähde:

Sukunimi, etunimen 1. kirjain. (Julkaisuvuosi). Teoksen nimi.
Kustantajan kotipaikka: kustantaja.

Kiitos!

- VRC opas: libguides.aalto.fi/vrc
- Facebook: <https://www.facebook.com/aaltovrc/>
- Kysymykset: oppimiskeskus@aalto.fi